

Weer thuis: medicijnen

Na een levertransplantatie krijgt u altijd medicijnen voorgeschreven. U krijgt onder meer medicijnen om afstoting van de nieuwe lever tegen te gaan.

In dit informatieblad vindt u algemene informatie over de inname van medicijnen.

Informatie over een specifiek medicijn kunt u nalezen in de bijsluiter of navragen bij de apotheker.

Controleer altijd de medicijnen die u van uw apotheek krijgt: klopt de naam en de hoeveelheid?

Volg de voorschriften!

Het volgens voorschrift innemen van medicijnen is *uiterst* belangrijk voor uw gezondheid. Als u bijvoorbeeld de medicijnen tegen afstoting regelmatig vergeet of op sterk wisselende tijden inneemt, kan de donorlever langzaam afgestoten worden. U voelt het in eerste instantie niet als afstoting optreedt. Afstoting kan zich heel geleidelijk ontwikkelen en pas na een paar weken via de bloedsuitslagen zichtbaar worden.

Altijd in overleg

Het gebruik van medicijnen moet u altijd overleggen met uw huisarts of MDL-arts.

Als u vragen heeft over de werking van een medicijn, het voorgeschreven tijdstip van inname of de hoeveelheid, dan kunt u die stellen aan:

- de arts die het medicijn heeft voorgeschreven
- de apotheker van wie u het medicijn krijgt.

Stop nooit met een medicijn zonder te overleggen met de arts die het medicijn heeft voorgeschreven. Stoppen kan leiden tot een toename van klachten of gevaarlijke situaties veroorzaken.

Geef veranderingen in medicijnen altijd door aan de verpleegkundig specialist levertransplantaties - ook als u bijvoorbeeld een merkloos medicijn krijgt van uw apotheek ter vervanging van een merkproduct.

Pijnstillers

Bij pijn is paracetamol het aangewezen middel. Bij hevige pijnklachten kunt u - in overleg met uw huisarts - tramadol gebruiken of paracetamol in combinatie met codeïne.

Andere pijnstillers (zoals ibuprofen en diclofenac) worden afgeraden en kunnen alleen in overleg met het transplantatiecentrum voorgeschreven worden. Deze medicijnen kunnen in combinatie met andere medicijnen schadelijke bijwerkingen geven. Ze kunnen bijvoorbeeld de werking van de nieren verslechteren.

Inname

U neemt medicijnen altijd in met vocht, bijvoorbeeld water (tenzij het gaat om kauwtabletten of drank). Als u medicijnen 'droog' inneemt, gaat de opname in het lichaam trager en kan het maagslijmvlies geïrriteerd raken. Medicijnen neemt u rechtop zittend en niet liggend in. Als het

doorslikken u veel moeite kost, kan het helpen de medicijnen in te nemen met bijvoorbeeld *koud* water of koude appelmoes. Koude producten verbeteren de slik-reflex en verminderen de kans op verslikken. Een andere tip is om tijdens het slikken de kin op de borst te houden.

Tijdstip

Het is belangrijk dat u de medicijnen op een vast tijdstip van de dag inneemt. U kunt daarbij rekening houden met uw leefpatroon. Daarnaast is het belangrijk de inname van medicijnen zo gelijkmatig mogelijk over de dag te verdelen. Dat is beter voor de werking van het medicijn.

Medicijnen vergeten?

Bent u vergeten de medicijnen in te nemen, zorg er dan voor dat u zo snel mogelijk de gemiste hoeveelheid inneemt. Is het echter bijna weer tijd voor de volgende inname van hetzelfde medicijn, ga dan verder volgens schema. *Neem nooit een dubbele dosis in bij de volgende inname.*

Hulpmiddelen om de medicijnen niet te vergeten

Zorg ervoor dat u zo weinig mogelijk medicijntijden op een dag heeft en dat de tijden passen in uw dagelijks ritme. De apotheker of de verpleegkundig specialist levertransplantaties kan u daarbij helpen.

Het kan handig zijn om het innemen van uw medicijnen te koppelen aan vaste momenten in de dag, bijvoorbeeld de maaltijden of het tanden poetsen.

Wanneer u moeite heeft om uw medicijnen op het juiste tijdstip in te nemen, kan een medicijnweekdoos uitkomst bieden. Een medicijnweekdoos kunt u kopen bij de apotheek of via internet. In overleg met uw apotheker is het mogelijk een weekdosering in een medicijnweekdoos te laten maken. De apotheker kan ook een medicijnrol voor u maken: een rol met plastic zakjes waarin uw medicijnen afzonderlijk zijn verpakt met een apart zakje voor de ochtend, de middag, de avond of nacht.

Daarnaast kunt u:

- een wekker of het alarm op uw mobiele telefoon gebruiken om u eraan te herinneren de medicijnen op het juiste tijdstip in te nemen
- ook via internet handige hulpmiddelen vinden.

Homeopathische of natuurgeneesmiddelen

Het spreekwoord 'baat het niet dan schaadt het niet', gaat niet op voor geneesmiddelen - ook niet voor homeopathische of natuurgeneesmiddelen. Net zoals normale geneesmiddelen kunnen homeopathische of natuurgeneesmiddelen bijwerkingen hebben. Die bijwerkingen kunnen een gevolg zijn van overgevoeligheid en kunnen bij elke dosis optreden.

Homeopathische of natuurgeneesmiddelen kunnen ook de werking van reguliere geneesmiddelen beïnvloeden. Een voorbeeld hiervan is het sint-janskruid, dat voorgeschreven wordt tegen depressiviteit. Sint-janskruid verlaagt de bloedspiegels van onder andere Neoral[®] en Prograft[®] en kan zo de kans op afstoting vergroten.

Het advies is om *geen* homeopathische of natuurgeneesmiddelen te gebruiken. Indien u dergelijke middelen gebruikt, dient u dit door te geven en met het aantal innames per dag op uw medicijnlijst te zetten.

Misselijkheid en braken

Bij langdurige misselijkheid kunt u de huisarts een zetpil vragen om de misselijkheid te onderdrukken. Bij langdurig braken is het raadzaam te overleggen met de MDL-arts.

Als u binnen een kwartier na de medicijninname braakt, moet u de (belangrijkste) medicijnen nogmaals in te nemen.

Medicijnen tegen jeuk

Veel mensen met een leverziekte hebben last van jeuk. Er zijn medicijnen die de jeuk kunnen verlichten. Het effect van deze voorgeschreven medicijnen is echter meestal niet direct merkbaar. Vaak vermindert de jeuk na enige tijd. U kunt hierover overleggen met de verpleegkundig specialist levertransplantaties.

Plastabletten

Wanneer u snelwerkende plastabletten gebruikt, zoals Furosemide (Lasix[®]), kunt u ze het best vroeg in de ochtend innemen. Vervolgens gaat u weer een à twee uren in bed liggen. De plastabletten hebben dan een betere werking.

Bijwerkingen

Alle medicijnen kunnen bijwerkingen hebben. De mate waarin ze zich voordoen, is echter afhankelijk van de persoon, de leeftijd, overige aandoeningen en het gebruik van andere medicijnen. Het is bekend dat ouderen over het algemeen gevoeliger zijn voor bijwerkingen dan jongeren. Als u last heeft van bijwerkingen, moet u dit bespreken met de arts die het medicijn heeft voorgeschreven.

Behandeling van bijwerkingen

Bijwerkingen kunnen op verschillende manieren behandeld worden. Bij niet-ernstige bijwerkingen is het verstandig eerst even af te wachten: misschien moet u aan een bepaald medicijn wennen en zijn de bijwerkingen een tijdelijk verschijnsel. Een redelijke periode hiervoor is twee weken. Als na twee weken de bijwerkingen onveranderd zijn of toenemen, is het belangrijk contact op te nemen met de arts die het medicijn heeft voorgeschreven. Bij twijfel over de ernst van de bijwerkingen is het raadzaam eerder contact op te nemen. De arts kan besluiten de dosering van het medicijn aan te passen. Heeft dit geen effect, dan kan de arts een ander medicijn voorschrijven. Ook kan de arts medicijnen voorschrijven om de bijwerkingen te beperken. Zo kan bij een moeilijke stoelgang een drankje worden voorgeschreven om de stoelgang te bevorderen.

Odin 037789 / uitgave juni 2016

Bezoekadres
P. Debyelaan 25
6229 HX Maastricht

Postadres
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Algemeen telefoonnummer
043-387 65 43
www.mumc.nl

